

IN MEMORIAM DR. NAGY FERENC

A legnehezebb perc az életben a búcsú pillanata. Pedig akit szeretünk, attól nem kell elbúcsúznunk, hiszen örökké a szívünkben él. Dr. Nagy Ferenc sokak szívében helyt kapott. Jó ember volt.

Példa és minta, aki bizonyította, hogy szorgalommal és emberséggel lehet az életben boldogulni. Hadiárvaként nőtt fel. Édesanyja a háborúban elesett édesapja szeretetével is igyekezett körbefogni, óvni, védeni. Talán ezért volt annyira családcentrikus. Édesanyján kívül kedves felesége és lányai, vejei, unokái voltak a legfontosabbak számára. Az a szeretet, amit adott, áradt rá vissza betegsége idején, élete utolsó éveiben. Saját szemünkkel is láthattuk, hogy a szeretetnek hatalmas ereje van.

A családján kívül sokan vontunk köré szeretetkört. Az ibrányiak és a nyíregyházi főiskola hallgatói hálás szívvel gondolnak a történelem rejtélyes világát feltáró lelkes tanárra, aki nem csupán oktatott, hanem arra is ráirányította a figyelmet, hogy a múlt csak karnyújtásnyira van. Szenvedélyesen kutatta a Rétköz elmúlt századainak életét, gyűjtötte a megmaradt emlékeket, szervezte a helytörténeti múzeumot. Számára Ibrány volt a világ közepe, ezért vállalt fel mindent, amiről úgy gondolta, hogy előrelépést jelenthet a városnak és írta meg a település történetét. Nem zárkózott szobatudósként élt, hanem a környezetét hol zenével, hol anekdotákkal, hol érdekes előadásával vagy éppen vendégszeretettel jókedvre derítő perpetuum mobile, aki kifogyhatatlan energiával épített házat, hajót, írt tanulmányt, szervezett kulturális programot.

Új szint vitt a nyíregyházi közgyűjtemények életébe, amikor a múzeumban igazgatóhelyettes, majd a művelődési házban igazgató lett. Mindenki számíthatott rá. Munkabírása végtelennek tűnt, beszédei szívig hatóak voltak, kapcsolatteremtő képessége, pozitív kisugárzása, dinamizmusa, empátiája és problémamegoldó képessége nélkülözhetetlenné tette. Nem kímélte magát. Igyekezett odafigyelni minden egyes munkatársra, rokonra, barátira, akinek a világ viharaihoz segítségre volt szüksége. Amikor figyelmeztető jelként egészsége megrendült, akkor nyugalmasabb helyet keresett. Így lett levéltáros. Az 1990-es évek történelmi lelkesedése, a megújulás szándéka azonban éppen akkor érte el az archívum zárt világát is, így a remetélet helyett korszakújító szerep hárult rá.

Szélesre kellett tárnai a kapukat, új értelmet adni és új irányt szabni az évszázadok formálta szakmai munkának és elérni a lehetetlent: olyan közgyűjteményt hozni létre, amit széles körben ismernek, elismernek, támogatnak, sőt még azok a határon túli intézmények is megnyílnak számára, ahol a régió írott anyagát őrzik. A szakmai kihívásokra adott válaszként keze vonását őrző szakkönyvtárunk állománya és a kutatószolgálati napló, ahol kezdetben dolgozott. Rá emlékeztetnek az általa kutatott irategyűjtések, amikből a Rétköz történetéről, a nyíregyházi zsidóság pusztulásáról vagy éppen a tézisesítésről születtek nagy visszhangot kiváltó könyvei, tanulmányai. Ösztönzésére kiemelkedő kutatóhely lett a levéltár, ahol sorra jelentek meg a megyével foglalkozó tanulmánykötetek, forráskiadványok, amelyek jelentős részét maga szerkesztette. A tervek, jelentések mellett megőrződtek a már-már irodalmi stílusban megírt beszámolóik, amelyeket igazgatóhelyettesként, majd 15 évig igazgatóként készített.

Látható siker volt, hogy 1999-ben a levéltár végre önálló épületbe

költözhetett, majd újabb raktárakkal gyarapodott. Láthatatlan pedig, hogy a munkatársak nyugodt légkörben dolgozhattak és szakmailag kiteljesedhettek. Törekedett a közösségformálásra. Gyakran mondta egy-egy nehezebb pillanatban: fogjuk szorosan egymás kezét, hogy senkit ne sodorjon el az élet hulláma.

A megértésére, biztatására, optimista életszemléletére, bölcsességére szinte mindenkinek szüksége volt, amikor saját keresztjét vállára kellett venni. Nőnapra szívhez szóló szép szavai, a nyári ibrányi kirándulások felejthetetlenek. Közösségi esemény volt a Tisza-parton az általa készített hajó bevontatása és a halászlé-parti. Nyugdíjba vonulása után is számíthatunk rá. 2013 júniusában a levéltári délutánon felejthetetlen előadást tartott az ibrányi anyakönyvekről, szeptemberben pedig hihetetlen vitalitással és energiával vezette az általa indított nemzetközi levéltári napok tudományos konferenciáját. Hinni se akartuk, hogy egy hónap múlva hirtelen kórházba került.

A 70. születésnapjára készített kötet átadásán, amikor otthonában körbeálltuk a betegágyát, azt reméltük, hogy ahhoz a határtalan és mindent legyőző szeretethez, amivel a családja körbeveszi, ha mi is hozzáteszük a magunkét, akkor csoda történik: hamarosan újra siet fel a lépcsőn, ott áll az ajtóban, kéri a kávéját, jó tanácsokkal lát el bennünket, érdeklődik a családunk iránt, majd tovarohan, mert még meg kell írni egy cikket és az építkezés is várja...

Sajnos, nem így történt. A megye emléklapjával, a levéltáros szakma kiemelkedő díjával, a Pauler Gyula-díjjal kitüntetett ibrányi díszpolgárt, az MNL SZSZBML nyugalmazott igazgatóját 2016. november 22-étől már csak szívünkben őrizzük.

Kujbusné Mecsei Éva